XLV:-
513

Ko

Kon. Bat. Gen.
XLV
513

Hg 285.900

„ANOEMAN DOETA"

(ANOEMAN ALS AFGEZANT)

EEN EPISODE UIT HET RAMAJANA.

WAJANG-WONG VOORSTELLING

aangeboden door

Pangeran Adipati Ario MANGKOENAGORO VII.

ter eere van H. H. M. M.

de KONING en de KONINGIN van SIAM

bij gelegenheid van H. H. M. M. bezoek aan de

MANGKOENAGARAN

in den avond van

5 SEPTEMBER 1929.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
B.

XLV 513

„ANOEMAN DOETA"

(ANOEMAN ALS AFGEZANT)

EEN EPISODE UIT HET RAMAJANA.

WAJANG-WONG VOORSTELLING

aangeboden door

Pangeran Adipati Ario MANGKOENAGORO VII.

ter eere van H. H. M. M.

de KONING en de KONINGIN van SIAM

bij gelegenheid van H. H. M. M. bezoek aan de

MANGKOENAGARAN

in den avond van

5 SEPTEMBER 1929.

0010-75641523
0000109 1062

KON. BAT. GENOOTSCHAP VAN ...

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

HET TOONEELSTUK

„ANOEMAN DOETA"

(Anoeman als afgezant)

EEN EPISODE UIT HET RAMAJANA.

BEGELEIDING: GAMELAN SLENDRO.

Eerste Bedrijf.

In de audiëntiehal van het verblijf van Batara Ramawidjaja.

Dit verblijf is door het apenvolk van Koning Soegriwa van Kiskenda voor Rama, den Incarnatie van Wisnoe, gebouwd op den berg Maljawan.

PATET NEM.
(Melodie: Sekar Tedja)

1e tooneel.

Batara Rama, de door het apenvolk als een Godheid vereerde, wacht de komst af van zijn broeder Lesmana, dien hij heeft uitgezonden naar Kiskenda om Koning Soegriwa te herinneren aan zijn belofte, tegen den drogen tijd met zijn legermacht hulp te komen verleenen, ten einde Dewi Sinta, Rama's Gemalin, die geroofd is, op te sporen.

2e tooneel.

Door Lesmana aangediend, verschijnt voor Rama de apenkoning Soegriwa met zijn krijgsoversten: 1 Anoeman, 2 Anggada, 3 Anila, 4 Djembawan, en de hoofdlieden: 5 Satabali, 6 Endradjanoe, 7 Winata, 8 Anala en 9 Soesena.

Soegriwa had zijn belofte bijkans vergeten in de vreugde van het herkregen bezit van zijn gemalin Koningin Tara, welke

PERPUSTAKAAN NASIONAL

hij herwonnen heeft met behulp van Rama. Het eerste wat hij doet, is zijn edelen vriend om vergiffenis te smeeken voor zijn nalatigheid. Daarna geeft hij opdracht aan Anoeman om met de krijgsoversten: Anggada, Anila en Djembawan, vergezeld van den hoofdman Satabali en 3 andere hoofdlieden met krijgsvolk, elk 100,000 apen, naar het Zuiden, naar Alengka te gaan. Daar moet hij onderzoeken of Sinta zich werkelijk in de macht van Rahwana, den Koning van Alengka, bevindt, zooals de stervende Koningsvogel Djatajoe aan Rama heeft medegedeeld. De hoofdlieden Endradjanoe, Winata en Anala krijgen bevel ieder met 100.000 apen in de richting van een der andere windstreken de bosschen te gaan doorkruisen, eveneens op zoek naar de verdwenen Sinta.

Rama laat Anoeman bij zich komen en geeft hem een ring mede om te dienen als teeken van zijn zending aan Sinta, voor het geval dat deze zich inderdaad in Alengka mocht bevinden. Daarna gaan Anoeman en de andere krijgsoversten naar buiten.

(*Melodie: Ajak - ajakan*).

Rama, Raden Lesmana en de apenkoning Soegriwa gaan naar binnen.

Tweede Bedrijf.
Voor het verblijf van Rama, op den berg Maljawan.

(*Melodie: Dhirada - meta*).

Ie tooneel.

Het apen - krijgsvolk van Kiskenda wachtende op de komst van zijn leiders.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

2e tooneel.

Het apenvolk. De krijgsoversten: 1 Anoeman, 2 Anggada, 3 Anila, 4 Djembawan en de andere 4 hoofdlieden komen aan en maken schikkingen voor het krijgsvolk, dat mede zal gaan. Soesena zal achterblijven. Anoeman met de andere 3 krijgsoversten en de 4 hoofdlieden met een leger van 400.000 apen zullen naar het Zuiden gaan, naar Alengka; Endradjanoz. Winata en Anala gaan ieder met een leger van 100.000 apen naar een der andere windstreken, om te onderzoeken of Sinta daar misschien door Koning Rahwana is verborgen. Als alles gereed is vertrekken zij. *(Melodie: Srepeggan overgaande in Ajak = ajakan).*

Derde Bedrijf.
In het verblijf van Dewi Sajempraba in de Windoe-grot.

PATET SANGA.
(Melodie: Kembang Tandjoeng).

1e tooneel.

Dewi Sajempraba, de dochter van den vorstelijken wijze en magiër Wisakarma, wiens paleis door de Goden is omgetooverd in een grot, toen het in schoonheid het Godenverblijf dreigde te evenaren, onderhoudt zich met hare dienende vrouwen, allen nimfen. Zij hebben een dreunend gedruisch gehoord, als het gerommel van den donder in de verte. Een dienares deelt mede, dat er op den berg Maljawan een nieuwe vorstenzetel is ontstaan met een bevolking van apen. De Koning is Raden Ragawa, ook Ramawidjaja geheeten, de oudste zoon van Koning Dasarata van Ajodhjapala

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

2e tooneel.

(Melodie: Ajak-ajakan).

Na eenigen tijd verschijnt Anoeman met zijn apen-krijgslieden, op weg naar Alengka. Dewi Sajempraba heet hen welkom en laat hen onthalen op vruchten. Op haar vraag deelt Anoeman mede, wat het doel van hun tocht is; zij moeten naar Alengka om te zoeken naar Sinta, die daar waarschijnlijk vertoeft, geschaakt door den vorst der boeta's [1]) Rahwana. Dewi Sajempraba voelt door haar afkomst van het boeta- geslacht sympathie voor haar verwant, den boetavorst van Alengka, en besluit hem te helpen door Anoeman te beletten Alengka te bereiken. Gebruik makende van haar bovennatuurlijke vermogens doet zij een begoocheling ontstaan; zij belooft de apen in een oogenblik naar Alengka te zullen overbrengen, indien zij allen de oogen sluiten. De apen vertrouwen haar en doen wat zij zegt. Als zij echter de oogen gesloten hebben, verdwijnt Dewi Sajempraba met al hare dienaressen.

(Melodie: Srepeggan).

3e tooneel.

De apen blijven alleen in de grot achter: ze zijn met blindheid geslagen. Te laat bemerken zij dat ze bedrogen zijn.

(Melodie: Ajak-ajakan Tloetoer).

Ze gaan de grot uit, maar buiten gekomen rollen ze in de ravijnen en stooten zich aan de rotsen. Ze zijn volslagen hulpeloos.

---

[1]) Boeta's zijn te vergelijken met de reuzen uit de Germaansche sprookjes.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

4e tooneel.

(Melodie: Ajak-ajakan).

Onverwachts komt er nu echter een Koningsvogel, genaamd Sempati, bijna geheel kaal van vederen. Op het hooren van het geweeklaag der apen, waarvan er één den naam van zijn ouderen broeder, Djatajoe, noemt, is hij aan komen trippelen. Hij verwondert zich over den toestand der apen, ondervraagt hen naar wat er geschied is en krijgt medelijden met hen. Hij geneest hen van hun blindheid door hen in het gelaat te slaan met het overblijfsel van zijn vleugels. Daardoor herkrijgen de apen het gezicht. Hij wijst hun ook verder den weg naar Alengka over de bergen Mahendra en Soewelagiri. *(Melodie: Srepeggan).*

De apen vervolgen hun tocht.

Vierde Bedrijf.

Bij den berg Mahendra aan het zeestrand.

(Melodie: Srepeggan).

Als de apen bij den berg Mahendra aan het zeestrand zijn gekomen, verlaat Anoeman hen om alleen verder te trekken, opdat de tocht geheim blijve en omdat het apenleger toch niet in staat is zich in zijn geheel door het luchtruim naar Alengka te begeven. De 3 andere krijgsoversten en de 4 hoofdlieden laat hij met al het krijgsvolk achterblijven, om te wachten op het zeestrand. Alleen vertrekt hij door het luchtruim.

(Melodie: Srepeggan overgaande in Ajak-ajakan).

De overigen blijven achter op den berg Mahendra.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Vijfde Bedrijf.
In het luchtruim boven de zee.

(Melodie: Srepeggan)

Terwijl Anoeman boven de zee vliegt, hoort hij een stem die hem roept, de stem van een berg, die staat op een klein eiland midden in de zee. Anoeman daalt neder en vraagt wie hem roept.

De berg antwoordt dat hij Mahenaka heet en onthaalt hem op vruchten. Hij deelt Anoeman alles mede aangaande de verdere tocht naar Alengka. Daarna verheft Anoeman zich weer in de lucht om zijn tocht naar Alengka voort te zetten.

(Melodie: Srepeggan).

Zesde Bedrijf.
Aan het zeestrand van Alengka.

(Melodie: Embat - embat pendjalin).

Kataksini, een monster van het boetageslacht, met een vervaarlijk grooten muil, die belast is met de bewaking van de grens van Alengka, is bezig met zijn dagelijksch bedrijf, het vangen van visschen aan het strand. Hij eet niets anders dan visch. Als hij opkijk ziet hij in de lucht iets vliegen dat wit flikkert. Met zijn wijd opengesperden muil zuigt hij het wit flikkerende wezen naar zich toe. *(Melodie: Srepeggan).*

Daar valt plotseling Anoeman in den opengesperden muil. Hij was 't, die, tijdens zijn tocht door het luchtruim, den indruk had gemaakt van een witte flikkering. Bemerkende dat hij zich bevindt in den muil van een vervaarlijk groot monster, scheurt hij dien open; daarna verheft hij zich weer in de lucht,

(Melodie: Srepeggan).

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Zevende Bedrijf.

In den tuin Argasoka op den berg Soewelagiri voor het lustprieel van Sinta.

PATET MANJOERA.
(Melodie: Goenoengsari).

1e tooneel.

Dewi Sinta en Dewi Tridjata, haar trouwe beschermster, een nicht van Koning Rahwana, en haar dienaressen.

2e tooneel.

Anoeman bereikt, op het gebied van Alengka gekomen, eerst den berg Soewelagiri, de verblijfplaats van de wijzen van het boeta - geslacht. Hij dringt daar gedurende den nacht binnen. Bij het aanbreken van den dag wil hij zich verbergen, daarom zoekt hij een afgelegen plek. Die vindt hij in den tuin Argasoka, denzelfden tuin, waarin het lustprieel staat, dat Sinta tot verblijf strekt. Daar zet hij zich rustig neer op een tak van een nagasariboom.

3e tooneel.

(Melodie: Ajak - ajakan).

Koning Rahwana komt den tuin binnen en begeeft zich naar het lustprieel. Nu eerst bemerkt Anoeman, dat hij juist bij het verblijf van Sinta, die hij zoekt, terecht is gekomen. Rahwana begint het hof te maken aan Sinta, maar zij beantwoordt zijn liefdesbetuigingen niet. Rahwana bedreigt haar nu met zijn zwaard, maar Tridjata weet hem te kalmeeren, zoodat hij, ofschoon ontstemd, onverrichterzake heengaat. *(Melodie: Srepeggan).*

Anoeman, die dit alles ziet, kan nauwelijks zijn begeerte om den belager van Dewi Sinta aan te vallen bedwingen. Hoe gaarne zou hij dit willen doen om zijn geliefde vorstin te wreken,

PERPUSTAKAAN NASIONAL

maar de gedachte, dat het wellicht Dewi Sinta's hachelijken toestand zou verergeren, weerhoudt hem.

4e tooneel.

(Melodie: Srepeggan).

Onmiddellijk hierop komen vier boeta's den tuin binnen om Sinta angst aan te jagen en haar zoo te dwingen zich te schikken naar den wil des Konings. Maar Tridjata treedt hun tegemoet en overlaadt hen met verwijten en bedreigingen, zoodat zij afdeinzen. Als Anoeman die boeta's ziet, doorleeft hij weer hetzelfde als bij het zien van Rahwana. Maar ook nu bedwingt hij zich om dezelfde reden.

5e tooneel.

Na hun aftocht begint Anoeman in den nagasariboom te zingen. *(Eerst de wijze Tepi Kawoeri, daarna de wijze Midjil met Ajak - ajakan begeleiding).* Hij bezingt de geschiedenis van Rama en doet dit om Sinta niet te veel te doen schrikken, als hij straks met zijn boodschap te voorschijn zal komen. Als zijn lied uit is, komt hij naar beneden. Hij biedt Sinta den medegegeven ring aan, opdat zij niet twijfele aan zijn zending. Op een vraag van Sinta verhaalt hij alles, wat er geschied is, tot op het oogenblik dat Rama hem uitgezonden heeft om haar te zoeken. Zij geeft hem op haar beurt een haarsieraad om mede te nemen voor Rama, als teeken dat hij zijn zending volbracht heeft. Daarna neemt Anoeman afscheid. Hij wil nog brand gaan stichten in Alengka als een herinnering aan zijn bezoek en als een waarschuwing voor de boeta's. *(Melodie: Srepeggan overgaande in Ajak - ajakan).*

Sinta trekt zich terug in het lustprieel.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Achtste Bedrijf.

Voor den tuin Argasoka op den berg Soewelagiri.

(Melodie: Manjar - sewoe).

1e tooneel.

De tuinwachters van den tuin Argasoka zijn niet weinig verbaasd een groote menigte vogels te zien rondvliegen. Naar de oorzaak hiervan zoekende, worden zij verrast door de komst van twee boeta-werklieden.

2e tooneel.

(Melodie: Srepeggan).

Deze komen hun melden, dat er een groote witte aap in den lusttuin is binnen gedrongen en het plantsoen heeft beschadigd, vandaar de vlucht van die menigte vogels. De aap kan tot hun groote verbazing spreken als een mensch.

Negende Bedrijf.

(Melodie: Srepeggan, ten slotte overgaande in Sampak).

De tuinwachters trachten Anoeman te vangen, waardoor een gevecht ontstaat. De tuinwachters worden verslagen, één ontkomt door de vlucht en gaat aan Koning Rahwana melden wat er geschied is.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL

DRUK "ALBRUS"
SOERAKARTA

SUHANDI

